

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Łańcucie**

Sprawozdanie

**z działalności Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Łańcucie
za rok 2020**

Łańcut – marzec 2021 r.

I. Informacje ogólne

Pomoc społeczna w myśl ustawy o pomocy społecznej jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gmina nie może odmówić pomocy osobie potrzebującej, pomimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokojenia jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Równocześnie należy pamiętać, że żaden z przepisów ustawy o pomocy społecznej nie zobowiązuje organów pomocy społecznej do całkowitego i pełnego pokrycia wszystkich potrzeb i oczekiwań osób ubiegających się o pomoc.

Obowiązek wykonywania zadań pomocy społecznej spoczywa na organach jednostek samorządu terytorialnego oraz na administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawami.

Do wykonywania tych zadań powołane są ośrodki pomocy społecznej. Realizują one zadania zlecone gminie zgodnie z ustaleniami przekazanymi w tej sprawie przez wojewodę. Mogą także realizować zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, chyba że gmina postanowi inaczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie (zwany dalej Ośrodkiem) jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Łańcut.

Ośrodek działa na podstawie: Uchwały Nr X/47/90 Miejskiej Rady Narodowej w Łańcucie z dnia 21 lutego 1990 roku w sprawie powołania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; Zarządzenia Nr 7/90 Naczelnika Miasta Łańcuta z dnia 26 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; uchwały Nr XXVI/167/2020 Rady Miasta Łańcuta dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Nr 6/2012 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie z dnia 18 kwietnia 2012r. oraz innych aktów prawnych wydanych przez Radę Miasta Łańcuta, Burmistrza Miasta Łańcuta i Dyrektora Ośrodka.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie, której dochód (netto) nie przekracza kwoty:

- 701 zł – kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej,
- 528 zł – kryterium dochodowe na osobę w rodzinie

- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów: ubóstwa; sieroctwa; bezdomności; bezrobocia; niepełnosprawności; długotrwałej lub ciężkiej choroby; przemocy w rodzinie; potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi; potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą; trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizmu lub narkomanii; zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, pomniejszoną o:

- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenie społeczne określone w odrębnych przepisach;
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Do tak ustalonego dochodu nie wlicza się:

- jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego,
- zasiłku celowego,
- pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty,
- wartości świadczenia w naturze,
- świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu prac społecznie użytecznych,
- dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 hektara przeliczeniowego (*obecnie miesięczny dochód z 1ha przeliczeniowego wynosi: 308 zł*).

Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, bądź innej osoby (za zgodą osoby zainteresowanej). Pomoc społeczna może być też udzielana z urzędu.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej zobowiązane są do współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.

II. Zadania pomocy społecznej

1. Zadania zlecone gminie:

Obejmują organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi; przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywnościową lub ekologiczną; prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi; realizację zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia; przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej; przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

2. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

Obejmują opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka; sporządzanie, zgodnie z art. 16a ustawy o pomocy

społecznej, oceny w zakresie pomocy społecznej; udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym; przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych; przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych; przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego; przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego; opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem; pracę socjalną; organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych; dożywianie dzieci; sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym; kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu; pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego; utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników; przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych; opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Zadania własne gminy o charakterze fakultatywnym:

Obejmują przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych; przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze; prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki; opracowanie i realizację projektów socjalnych, podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizację programów osłonowych; współpracę z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

III. Budżet i wydatki realizowane w 2020 r.

Podstawę gospodarki finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie stanowi plan finansowy opracowywany na każdy rok budżetowy.

Ogółem budżet roku 2020 został zrealizowany w kwocie: 29 523 977,99 zł

Tabela 1- realizacja budżetu Ośrodka w 2020 r.

Lp.	Nazwa	zadanie własne (w zł)	zadania wł. dotacja (w zł)	zadania zlecone (w zł)	Razem (w zł)
1	Domy pomocy społecznej	971 587,52			971 587,52
2	Zasiłki i pomoc w naturze	157 937,85	182 200,00		340 137,85
3	Dodatki mieszkaniowe, dodatki energetyczne	243 328,76		6 478,76	249 807,52
4	Koszty obsługi dodatków energetycznych			129,57	129,57
5	Zasiłki stałe		330 787,63		330 787,63
6	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	35 251,30		242 470,66	277 721,96
7	Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	150 557,60	225 836,40		376 394,00
8	Dożywianie wg Gminnego Programu Osłonowego	336,60	504,90		841,50
9	Program „Wspieraj seniora”	4 116,22	16 464,86		20 581,08
10	Stypendia i zasiłki szkolne	5 780,00	23 120,00		28 900,00
11	Świadczenia wychowawcze „R.500+”			18 261 721,34	18 261 721,34
12	Koszty obsługi świadczenia „R.500+”			151 754,09	151 754,09
13	Świadczenia rodzinne + świadczenia „Za życiem”			5 190 732,54	5 190 732,54
14	Fundusz alimentacyjny			533 692,55	533 692,55
15	Składki na ubezpieczenie społeczne świadczeniobiorców			368 208,60	368 208,60
16	Składki na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców		27 316,81	38 347,20	65 664,01
17	Koszty obsługi świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego	218 249,38		177 322,15	395 571,53
18	Koszty obsługi Karty Dużej Rodziny			596,89	596,89
19	Program „Dobry start” + koszty obsł.			588 210,11	588 210,11
20	Wsparcie Rodzin w tym:				
	piecza zastępcza	113 988,32			113 988,32
	asystent rodziny	52 294,56	1 244,57		53 539,13
21	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	855,00			855,00
22	Wynagrodzenie dla opiekuna i kuratora	2 040,00		10 800,00	12 840,00
23	Koszty obsługi wydania decyzji na ubezpieczenie zdrowotne			110,00	110,00
24	Ośrodek Pomocy Społecznej	983 748,65	171 892,13	164,47	1 155 805,25
25	Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie	13 800,00			13 800,00
26	Opracowanie: Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Diagnozy problemów społecznych, Programów dotyczących: wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii.	20 000,00			20 000,00
	Razem	2 973 871,76	979 367,30	25 570 738,93	29 523 977,99

Źródło: dane statystyczne Ośrodka

Dochody:

1. Wpłata odpłatności z tytułu świadczonych usług opiekuńczych:		
a) usługi opiekuńcze - zadania własne -		7 470,11
b) specjalistyczne usługi opiek. - zadania zlecone -		16 437,35
2. Wpłata opłaty za pobyt w DPS	-	142 761,05

IV. Krótka charakterystyka świadczeniobiorców Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie

(dotyczy wyłącznie świadczeń pomocy społecznej, bez świadczeń wychowawczych, rodzinnych, alimentacyjnych, stypendiów szkolnych i dodatków mieszkaniowych...):

1. Sytuacja materialna:

Ogółem ok. **5,21%** mieszkańców miasta Łańcuta objętych jest pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (w roku 2019 - ok. **5,51%**). Spośród **410** rodzin (**899** osób w tych rodzinach), które w roku 2020 znajdowały się pod opieką Ośrodka, **104 rodzin**, czyli około **25,37%**, posiada dochód niższy lub równy kryterium dochodowemu, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Nowych rodzin, które w 2020 r. objęto pomocą było **60** - są to przeważnie rodziny młode, z jednym lub dwojgiem dzieci; do 2 lat korzysta z pomocy społecznej **37 rodzin**.

Długotrwale korzysta z pomocy Ośrodka **313 rodzin** (okres powyżej 3 lat), co stanowi ok. **76 %** wszystkich rodzin korzystających z pomocy, to tzw. rodziny „uzależnione” od pomocy społecznej - w tych przypadkach można mówić o zjawisku tzw. „dziedziczenia biedy” lub „wyuczzonej bezradności”.

Tabela 2 - Najczęściej występujące powody przyznawania pomocy przez Ośrodek to:

l.p.	powód udzielenia pomocy:	liczba	
		rodzin	os. w rodzinie
1.	ubóstwo	104	210
2.	sieroctwo	0	0
3.	bezdomność	9	9
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	19	95
	w tym: wielodzietność	16	84
5.	bezrobocie	129	361
6.	niepełnosprawność	114	238
7.	długotrwała lub ciężka choroba	170	356
8.	bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	45	151
	w tym: rodziny niepełne	17	61
	rodziny wielodzietne	14	74
9.	przemoc w rodzinie	7	26
10.	potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
11.	alkoholizm	30	50
12.	narkomania	5	7
13.	trudności w przystosowaniu się do życia po wyjściu z zakładu karnego	1	5
14.	zdarzenie losowe	4	8

Zródło: dane statystyczne Ośrodka (dane nie sumują się)

2. Typy rodzin objętych pomocą Ośrodka w roku 2020:

- rodziny z dziećmi – 108 rodzin**, w tym: z 1 dzieckiem – 42 rodziny, z 2 dzieci – 36 rodzin, z 3 dzieci – 22 rodziny, z 4 dzieci – 6 rodzin, z 5 dzieci – 1 rodzina, z 6 dzieci – 1 rodzina;
- rodziny niepełne – 17 rodzin**, w tym: z 1 dzieckiem – 8 rodzin, z 2 dzieci - 4 rodziny, z 3 dzieci – 2 rodziny, z 4 i więcej dzieci - 3 rodziny;
- rodziny emerytów i rencistów – 71 rodzin**, w tym: jednoosobowych – 43 rodziny, dwuosobowych – 16 rodzin, trzyosobowych – 7 rodzin, czterosobowych i więcej – 5 rodzin .
- pozostałe rodziny – 214.

Ogółem – 410 rodzin (899 osób w rodzinach).

V. Świadczenia pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek

1. Świadczenia pieniężne

Tabela 3 – świadczenia pieniężne

l.p	Forma pomocy	Liczba osób otrzymujących świadczenie	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł (śr. wł.)	Dotacja w zł	Ogólna kwota świadczeń – w zł
1.	Zasiłki stałe	62	79	631	0	330 788	330 788
2.	Zasiłki okresowe – w tym z powodu:	84	204	483	490	182 200	182 690
	<i>bezrobocia</i>	78	186	427		167 748	167 748
	<i>niepełnosprawności</i>	2	8	14		4 325	4 325
	<i>długotrwałej choroby</i>	2	3	7		1 607	1 607
	<i>inne</i>	7	18	35		9 010	9 010
3.	Zdarzenie losowe – z. cel.	4	8	4	5 500		5 500
4.	Zasiłki celowe i w naturze	232	523	232	271 467	212 112	483 579
	w tym: <i>specjalne z. celowe</i>	79	145	116	62 686		62 686
5.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tyt. spraw. opieki przyznane przez sąd	<i>K.- 1 / Op.- 3</i>		<i>12 + 30</i>	<i>K.- 2 040</i>	<i>Op.- 10 800</i>	<i>12 840</i>

Źródło: dane statystyczne Ośrodka

Zasiłki przyznane z tyt. zdarzenia losowego (wiersz 3) przyznano z powodu śmierci członków rodziny (3 rodziny), 1 rodzina – z powodu nagłej choroby.

Zasiłki celowe (wymienione w wierszu 4) najczęściej były przyznawane m.in. na:

- zakup opału - wypłacono **65** świadczeń (w tym na opał z dowozem do miejsca zamieszkania dla 17 osób – są to osoby starsze, niepełnosprawne lub uzależnione),
- zakup leków i leczenie – wypłacono **102** świadczenia,
- zakup odzieży i obuwia - wypłacono **10** świadczeń,
- potrzeby bieżące - wypłacono **50** świadczeń, w tym na: częściowe opłaty czynszów, ogrzewanie mieszkania, drobne remonty mieszkań, zakup urządzeń grzewczych, rehabilitację itp.

W każdym roku największym obciążeniem domowych budżetów, niejednokrotnie przekraczającym możliwości finansowe rodzin jest zakup opału i pokrycie kosztów leczenia (zakup leków) – są to najczęściej zgłaszane potrzeby osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Również zaspokojenie potrzeb bieżących (m.in. codziennych zakupów, opłat za media, opłat związanych z ogrzewaniem mieszkań w okresie zimowym, niezbędnym remontem mieszkania, awarią używanych urządzeń, np. pieca, lodówki, pralki, zakupem ubrań i obuwia...) jest dla niektórych rodzin dużym obciążeniem – dzieje się tak w przypadkach, kiedy skromny budżet musi równocześnie służyć zaspokojeniu wszystkich potrzeb wielu osobom.

2. Świadczenia niepieniężne

Tabela 4 – świadczenia niepieniężne

l.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin otrzymujących świadczenie	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń – w zł (śr. wł.)	Dotacja – w zł	Ogólna kwota świadczeń – w zł
1.	Usługi opiekuńcze	3	4	1 032	35 251		35 251
2.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze*	31 osób z 29 rodzin	79	12 177		242 471	242 471
3.	Domy Pomocy Społecznej – odpłatność **	38	43	403	971 588		971 588
4.	Pomoc w formie posiłku (dzieci)	92 dzieci z 43 rodzin	205	5 875	X	X	23 716
5.	Schronienie	3	3	12	14 006		14 006
6.	Sprawienie pogrzebu	3	3	3	7 883		7 883
7.	Praca socjalna	356	783	X	X	X	X
8.	Ubezpieczenie zdrowotne	51	X	543	X	X	27 317

Źródło: dane statystyczne Ośrodka

* *Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi* – przysługujące na podstawie ustawy o pomocy społecznej i Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. (Dz. U. Nr 189 poz. 1598 z późn. zm) w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2018, poz. 1878 z późn. zm.).

** wymieniono wyłącznie DPS-y, w których gmina częściowo finansuje pobyt mieszkańców.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone u osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania świadczone są przez zatrudnione w Ośrodku opiekunki, opiekunki środowiskowe i terapeutki - w przypadku 14 dzieci w wieku od 2 do 15 lat, u których zdiagnozowano autyzm.

Koszt jednej godziny usług w 2020 r. wynosił:

- a) usługi opiekuńcze, w zakresie zadań własnych – **25,03 zł**
- b) specjalistyczne usługi opiekuńcze, w zakresie zadań zleconych – **26,77 zł**

Wpłaty do gminy z tytułu świadczonych usług opiekuńczych wyniosły:

- a) zadania własne – **7 470, 11 zł;**
- b) zadania zlecone (specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone u osób z zaburzeniami psychicznymi) – **16 437,35 zł**

3. Realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” - w 2020 r.

Ośrodek realizował powyższe zadanie poprzez:

- a) finansowanie kosztów obiadów w szkołach dla **54 dzieci**;
- b) finansowanie kosztów obiadów dla dzieci w przedszkolach dla **38 dzieci**;
- c) wypłatę zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności dla **184 rodzin (443 osoby w rodzinach)**.

Przy realizacji tego zadania obowiązuje podwyższone do **150 %** kryterium dochodowe, które wynosi: **1051,50 zł** (w przypadku osób samotnie gospodarujących) i **792 zł** (w przypadku osoby w rodzinie).

Zasady przyznawania pomocy w w/w formie określają: ustawa o pomocy społecznej; Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023; Uchwała Nr VI/41/2019 Rady Miasta Łańcuta z dnia 4 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego Gminy Miasto Łańcut w zakresie dożywiania „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019 -2023; Uchwała Nr III/26/2018 Rady Miasta Łańcuta z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych oraz określenia zasad wydatków na te świadczenia dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023; Uchwała Nr XXII/128/2004 Rady Miejskiej w Łańcutie z dnia 25 listopada 2004r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych przez Gminę Miasto Łańcut na dożywianie uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i szkół ponadgimnazjalnych w okresie nauki w szkole.

4. Działalność pracowników socjalnych

Podstawą organizowania i udzielania wszelkiej pomocy jest rozeznanie potrzeb. Jest to zadanie pracownika socjalnego, osoby profesjonalnie przygotowanej do udzielania pomocy bezpośrednio w środowisku zamieszkania osoby lub rodziny wymagającej pomocy. Podstawowym dokumentem poprzedzającym przyznanie świadczenia z pomocy społecznej jest rodzinny wywiad środowiskowy, przeprowadzany przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby, która o pomoc się ubiega. W przedmiotowym wywiadzie zostaje sporządzona diagnoza określająca sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową zdrowotną i mieszkaniową, jak również zaproponowana zostaje pomoc według potrzeb osób i możliwości ośrodka. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny przygotowuje również decyzję administracyjną. Pracownicy socjalni mają również obowiązek przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych, wywiadów związanych z pobytem w domu pomocy społecznej i szpitalu na zlecenie innych ośrodków – z terenu całego kraju. Pracownicy socjalni przeprowadzają również wywiady środowiskowe w miejscu sprawowania opieki nad członkiem rodziny w ramach ustalania uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz wywiady środowiskowe z uczestnikami zajęć w środowiskowym domu samopomocy. Pracownicy socjalni poszukują również opiekunów prawnych i kuratorów dla osób ubezwłasnowolnionych, kwalifikują dzieci na kolonie organizowane przez kuratorium oświaty i sprawują nadzór nad wyjazdem i powrotem dzieci z kolonii. Pracownicy socjalni działają w grupach roboczych dotyczących procedury Niebieskiej Karty, kierują do schronisk dla bezdomnych, do domów pomocy społecznej. Przygotowują również umowy o odpłatność za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Do sądu rodzinnego pracownik socjalny sporządza wnioski o wgląd w sytuację dziecka, zwraca się z prośbą o podjęcie interwencji, uczestniczy w rozprawach sądowych zarówno w sprawach rodzinnych jak i procedury Niebieskiej Karty oraz wnioskuje o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody osoby. Pracownik socjalny organizuje

również pogrzeb osób nieposiadających rodziny. Pracownicy socjalni współpracują z policją, szkołą, kuratorami, służbą zdrowia, opiekunami, asystentem rodziny, urzędem pracy, pracownikami innych ośrodków pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, np. Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta, Polskim Czerwonym Krzyżem, Caritas, Szlachetną Paczką oraz wolontariuszami działającymi w ramach programu rządowego „Wspieraj Seniora” i Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Praca socjalna - rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych. Realizacja tego zadania pomocy społecznej spoczywa na pracownikach socjalnych zatrudnionych w Ośrodku. W 2020 roku udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej 356 rodzinom, w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej 131 rodzinom. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny,

Kontrakt socjalny - to pisemna umowa, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podjętych działań zmierzających do zmiany trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Celem określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej Ośrodek zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. **W 2020 roku zawarto 18 kontraktów socjalnych (dla 27 osób).**

5. Domy Pomocy Społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. **mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,**
2. **małżonek, zstępni przed wstępnymi,**
3. **gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.**

Odpłatność rodziny ma miejsce dopiero wtedy, gdy osiągnąty dochód (netto) przekracza 300 % odpowiednio:

- a) kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej – **2 103 zł**,
- b) kryterium dochodowego osoby w rodzinie – **1 584 zł** na osobę w rodzinie

Tabela 5 – koszty finansowania pobytu w DPS w latach 2006-2020

Rok	Ogólna liczba osób w DPS	Liczba osób finansowanych przez miasto	Liczba osób samodzielnie finansujących swój pobyt w DPS	Kwota wpłaty przez miasto w zł	Kwota wpłaty przez rodziny [art. 61 ust. 2 pkt 2] (za ile osób) w zł
2006	9	7	2	61 277	2 773,00 (1 os.)
2007	12	10	2	113 537	7 412,15 (2 os.)
2008	15	12	3	130 178	10 080,68 (3 os.)
2009	16	14	2	233 883	28 510,49 (3 os.)
2010	20	18	2	300 448	27 129,85 (2 os.)
2011	21	18	3	343 086	28 858,78 (2 os.)
2012	24	21	3	433 951	57 601,88 (4 os.)
2013	25	21	4	513 902	52 152,95 (4 os.)
2014	28	25	3	545 660	46 411,70 (7 os.)
2015	28	25	3	588 050	56 493,99 (6 os.)
2016	35	32	3	719 601	78 574,93 (10 os.)

2017	41	39	2	822 322	91 552,31 (12 os.)
2018	46	45	1	971 513	90 578,09 (10 os.)
2019	41	40	1	910 230	87 707,60 (10 os.)
2020	41	38	3	971 588	142 761,05 (12 os.)

Źródło: dane statystyczne Ośrodka

6. Działania Ośrodka na rzecz osób bezdomnych

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej *przez osobę bezdomną rozumiemy osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.*

Na terenie miasta Łańcuta, w różnych porach roku przebywa średnio jedenaste osób bezdomnych - u których głównym powodem bezdomności jest uzależnienie od alkoholu i spowodowane nim zaburzenia osobowości. Miasto nie posiada noclegowni.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie proponuje umieszczenie w schronisku lub noclegowni każdej osobie bezdomnej. Powyższa propozycja składana jest na bieżąco, począwszy od miesięcy poprzedzających okres zimowy. Umieszczenie może nastąpić wyłącznie za zgodą osoby zainteresowanej. Z przedstawianej propozycji skorzystało trzy osoby bezdomne. „Wędrujący” bezdomni przebywają najczęściej w „Kuchni Albertyńskiej”- w ciągu dnia, natomiast w porze nocnej ich miejsce pobytu nie zawsze jest nam znane.

Osoby bezdomne codziennie otrzymują gorący posiłek oraz suchy prowiant (pieczywo, konserwy, jogurty, owoce...) w Kuchni dla ubogich, prowadzonej przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łańcuckie. Mają również możliwość korzystania z łaźni prowadzonej przez w/w Towarzystwo jak również otrzymują bieliznę i odzież. W siedzibie Towarzystwa przyjmuje również lekarz, który udziela porad lekarskich i wydaje leki.

Osoby bezdomne, które przebywają przez dłuższy okres na terenie miasta, są zarejestrowane jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz zgłoszone do ubezpieczenia zdrowotnego Narodowego Funduszu Zdrowia. Osoba otrzymująca zasiłek stały zgłoszona jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie.

Wszystkim osobom bezdomnym pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku proponowali objęcie ich indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, korzystają również z różnorodnych form pomocy społecznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie (pomoc finansowa i rzeczowa oraz praca socjalna, poradnictwo, wsparcie).

Nadmieniam, że na terenie miasta nadal przebywają osoby bezdomne, które nie są zainteresowane umieszczeniem ich w schroniskach czy noclegowniach. **Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż w 2020 r. trzy osoby bezdomne otrzymały mieszkania z zasobów Gminy,** a 1 osoba została umieszczona w Domu Pomocy Społecznej.

7. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

(dotyczy wszystkich członków rodzin posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, a w przypadku dzieci do 16. roku życia zaliczonych do osób niepełnosprawnych)

Ogółem różnorodną formą pomocy objęto 208 osób niepełnosprawnych, w tym:

- znaczny stopień niepełnosprawności – 68 osób,
- umiarkowany stopień niepełnosprawności – 87 osób,
- lekki stopień niepełnosprawności – 24 osoby,
- dzieci do 16. roku życia, zaliczone do osób niepełnosprawnych – 29 osób.

Formy pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych:

- świadczenia obowiązkowe: zasiłki stałe,
- świadczenia fakultatywne: zasiłki okresowe i celowe,
- usługi opiekuńcze i terapeutyczne,
- dożywianie,
- Społeczny Rzecznik Seniorów i Osób Niepełnosprawnych Miasta Łańcuta,
- Program „Wspieraj Seniora”.

VI. Zespół Interdyscyplinarny

Zgodnie z art. 9a znowelizowanej ustawy z dnia 20 września 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Uchwałą Rady Miasta Łańcuta z dnia 5 kwietnia 2011 r. Nr VI/32/2011 został ustalony tryb powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Łańcucie oraz określono szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zarządzeniem Nr 199/2018 z dnia 12 września 2018 r. Burmistrz Miasta Łańcuta powołał Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Skład Zespołu stanowią przedstawiciele: policji, sądu (kurator i prokurator), oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych (łącznie Zespół liczy 16 osób).

Do zadań Zespołu należy między innymi integrowanie i koordynowanie działań instytucji wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach działalności zespołu powoływane są grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach - stosownie do potrzeb.

W 2020 r. Zespół Interdyscyplinarny prowadził **40 postępowań (17 postępowań z roku 2019)** dotyczących przemocy w rodzinie. Powołano **23 grupy** robocze rozpatrujące skierowane indywidualne sprawy osób dotkniętych przemocą domową. Postępowania zakończone – **32**, w tym: **15 postępowań** z powodu ustania przemocy oraz **17 postępowań** zakończono, stwierdzając brak zasadności sporządzenia Niebieskiej Karty. Najczęściej zgłaszanymi formami przemocy jest przemoc fizyczna i psychiczna.

1 osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano na program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy – prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łańcucie.

Podejmowane działania w odniesieniu do różnych kategorii osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie to: poradnictwo, wsparcie, pomoc psychologiczna i prawna, finansowa i terapeutyczna.

VII. Zadania realizowane poza ustawą o pomocy społecznej

1. Wsparcie rodzin

Zgodnie z odpowiednimi uchwałami Rady Miasta i zarządzeniami Burmistrza Miasta Łańcuta oraz udzielonym Dyrektorowi Ośrodka upoważnieniem, Ośrodek realizuje od 1 stycznia 2012 r. zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na gminy nałożone zostały dodatkowe zadania, dotychczas w ustawodawstwie nie ujęte.

Obowiązujący system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-

wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i z aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Od stycznia 2015 r. istnieje ustawowy obowiązek zatrudnienia w każdej gminie asystenta rodziny.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosił „Program asystent rodziny na rok 2020”. Ośrodek złożył stosowne oświadczenie o przyjęciu dotacji i w ramach jego realizacji otrzymał dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia dla asystenta rodziny aktywnie działającego w okresie zwalczania pandemii Covid-19.

Koszt zatrudnienia asystenta rodziny łącznie wyniósł: **53 539,13 zł**, w tym środki w ramach realizowanego programu: **1 244,57 zł** i środki własne: **52 294,56 zł**.

Pomocą asystenta rodziny w 2020 r. objęto **12 rodzin**.

W przypadku braku możliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców sprawowana jest piecza zastępcza. Dzieli się na rodzinną i instytucjonalną. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, poza nielicznymi wyjątkami, następuje na podstawie orzeczenia sądu.

Ustawa nakłada na gminę obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie ponosił odpłatność za 18 dzieci (z 12 rodzin), umieszczonych w rodzinach zastępczych i wydatkował na ten cel kwotę: **80 417,98 zł** oraz za jedno dziecko umieszczone w domach dziecka w kwocie: **33 570,34 zł**. **Łączna kwota współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniosła: 113 988,32 zł**.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi odrębny dokument – zgodnie z art. 179 ust.1 cytowanej ustawy.

2. Karta Dużej Rodziny

Rządowy program dla rodzin wielodzietnych o zasięgu ogólnopolskim obowiązujący od czerwca 2014 r. realizowany jako zadanie gminy, który oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z tańszego katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy sportowej na terenie całego kraju jak również mogą korzystać z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej czy bankowej. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Prawo do posiadania karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci: w wieku do 18. roku życia lub w wieku do ukończenia 25. roku życia - w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej oraz bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności ale tylko w przypadku, gdy w dniu składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Od 1.01.2019 r. prawo do posiadania karty przysługuje również rodzicom lub małżonkowi rodzica którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Każda osoba odbierająca w Ośrodku Kartę Dużej Rodziny jest informowana o przysługujących jej uprawnieniach ze wskazaniem wykazu podmiotów, które przystąpiły do programu, oferują ulgi i uprawnienia rodzinom wielodzietnym.

Rodziny wielodzietne są również informowane o możliwości ubiegania się o Wojewódzką Kartę Dużej Rodziny ustanowioną przez Samorząd Województwa Podkarpackiego.

W 2020 r. wydano 243 Karty Dużej Rodziny dla 84 rodzin.

3. Stypendia i zasilki szkolne

Zadanie realizowane zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 z późn. zm.)

Świadczenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym zostały wprowadzone w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier w dostępie do edukacji uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Świadczenia tej formy pomocy są niezależne od typu i rodzaju szkoły, do której uczeń uczęszcza, czy też od wyników w nauce ucznia – podstawowym kryterium przyznawania jest tutaj dochód na osobę w rodzinie ucznia, który nie może przekraczać kwoty - **528 zł**. Dochód na osobę w rodzinie ustalany jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.)

Formami pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym są: **stypendium szkolne i zasilki szkolny**.

Stypendium szkolne jest świadczeniem okresowym przyznawanym dla ucznia w roku szkolnym, na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym.

Zasilek szkolny natomiast ma charakter jednorazowy – przyznaje się go w związku ze zdarzeniem losowym w danej rodzinie.

Obydwa rodzaje świadczeń należy przeznaczyć na pokrycie kosztów związanych z procesem edukacyjnym ucznia.

Świadczenia te przyznaje się uczniom zamieszkałym na terenie miasta, bez względu na położenie szkoły, do której uczęszcząją.

W 2020 r. przyznano stypendia szkolne dla 59 uczniów na ogólną kwotę 28 900 zł, w tym: środki własne gminy 5 780 zł i dotacja 23 120 zł.

4. Świadczenia rodzinne

Zadanie realizowane zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111) która wprowadziła od 1 maja 2004 r. zmianę systemu wsparcia dla rodzin. Zgodnie z odpowiednimi zarządzeniami Burmistrza Miasta Łańcuta oraz udzielonymi Dyrektorowi Ośrodka upoważnieniami, od stycznia 2012 r. to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem zadań gminy z zakresu świadczeń rodzinnych.

Są to następujące grupy świadczeń:

- a) **zasilek rodzinny wraz z dodatkami**, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci,
- b) **świadczenia opiekuńcze obejmujące:** świadczenie pielęgnacyjne, zasilek pielęgnacyjny i specjalny zasilek opiekuńczy,
- c) **zasilek dla opiekuna – wprowadzony do systemu świadczeń rodzinnych odrębnym przepisem prawnym,**
- d) **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka**, czyli tzw. „becikowe”,
- e) **świadczenie rodzicielskie.**

Zasilek rodzinny przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka jak również osobie pełnoletniej uczęszczającej do szkoły, jeżeli spełnia przesłanki wymienione w wyżej cytowanej ustawie.

Zasilek rodzinny zależy przede wszystkim od dochodu rodziny. Zasilek rodzinny przysługuje uprawnionym osobom, jeżeli miesięczny dochód na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza **674,-zł** po uwzględnieniu ewentualnego dochodu utraconego i uzyskanego.

Jeżeli jednak członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym bądź znacznym stopniem niepełnosprawności dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć kwoty **764,- zł**.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

1. Urodzenia dziecka
2. Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
3. Samotnego wychowywania dziecka
4. Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
5. Rozpoczęcia roku szkolnego
6. Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
7. Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- matce albo ojcu,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,

jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne jest niezależne od dochodu rodziny.

Jego wysokość od 1 stycznia do 31 grudnia 2020r. wynosiła 1 830,- zł miesięcznie (od stycznia 2021 r. to kwota 1 971,- zł miesięcznie). Świadczenie to podlega corocznej waloryzacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy – forma wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych ustanowiona w kwocie 620,- zł miesięcznie. Jest uzależniona od kryterium dochodowego, które wynosi 764,- zł na osobę w rodzinie oraz od rezygnacji z zatrudnienia.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny od dnia 1.11.2019 r. wynosi: **215,84 zł** (kwota zmieniana przez ustawodawcę okresowo, nie podlegająca waloryzacji).

Ta forma wsparcia przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Ta forma świadczenia nie przysługuje osobom posiadającym prawo do dodatku pielęgnacyjnego.

Z tej formy wsparcia w 2020 r. korzystało 600 osób.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe” przysługuje ojcu lub matce albo opiekunowi prawnemu jeżeli dochód nie przekracza kwoty **1 922,- zł** na osobę w rodzinie.

Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia urodzenia się dziecka. Jednorazową zapomogę przyznaje się w wysokości **1000,- zł** na jedno dziecko.

Z tej formy wsparcia w 2020 r. skorzystało 122 rodziny.

Świadczenie rodzicielskie – to kolejna forma pomocy zaliczana do świadczeń rodzinnych, która weszła w życie 1 stycznia 2016 r.

Świadczenie to przysługuje :

- matkom które urodziły dziecko i nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego (czyli osoby bezrobotne, studenci, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą nie pobierające zasiłku macierzyńskiego),
- opiekunowi faktycznemu dziecka lub rodzinie zastępczej (do ukończenia 7. roku życia dziecka),
- ojcu dziecka (w przypadku śmierci matki dziecka, porzucenia dziecka przez matkę lub skrócenia okresu pobierania świadczenia przez matkę).

Świadczenie to nie jest uzależnione od kryterium dochodowego, **wynosi 1000 zł** miesięcznie i przysługuje przez **52 tygodnie** po urodzeniu dziecka (w przypadku urodzenia więcej dzieci przy jednym porodzie może to być nawet 71 tygodni). Ustanowienie świadczenia rodzicielskiego miało na celu zapewnienie świadczeń dla osób wychowujących dzieci, które nie są uprawnione do zasiłku macierzyńskiego ani uposażenia macierzyńskiego osób bezrobotnych, wykonujących prace na podstawie umów cywilnoprawnych, studentów.

Tabela 6 – świadczenia rodzinne wraz z dodatkami

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin
1.	Zasiłek rodzinny	8 417	940 939,13	424
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3 580	464 386,61	359
2.1	Urodzenia dziecka	47	44 313,45	47
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	225	86 579,99	29
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	275	50 446,77	19
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w tym:	826	86 848,32	69
2.4.1	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	133	11 879,76	14
2.4.2	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	693	74 968,56	61
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	445	42 254,93	277
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	366	25 507,66	48
2.6.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	53	5 333,90	6
2.6.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	313	20 173,76	43
2.7	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 396	128 435,49	107
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (poz. 1+2)	11 997	1 405 325,74	424

4.	Zasiłki pielęgnacyjne	6674	1 439 089	563
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	941	1 711 295	84
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	169	104 125	16
7.	Świadczenia opiekuńcze (poz. 4 do 6)	7 784	3 254 509	600
8.	Razem świadczenia (3+7)	19 781	4 659 834,74	nie sumuje się
9.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka, tzw. „becikowe”	123	123 000	122
10.	Zasiłek dla opiekuna	22	13 640	2
11.	Świadczenia rodzicielskie	451	406 418	72
12.	Jednorazowe świadczenie przyznawane na podstawie ustawy „Za życiem”	1	4 000	1
	Ogółem (8+9+10+11+12)	20 378	5 206 892,74	x

Źródło: dane statystyczne Ośrodka

Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego ma na celu ułatwienie obywatelom Państw Unii Europejskiej korzystanie z prawa równego traktowania.

Sprawia, że obywatele różnych państw członkowskich mają takie same obowiązki i korzystają z takich samych praw wynikających z przepisów prawnych każdego państwa członkowskiego na takich samych zasadach i warunkach jak obywatele tego państwa.

Od 1 maja 2004 r. Polacy przemieszczający się w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii, mają prawo ubiegać się o przyznanie świadczeń rodzinnych w miejscu, gdzie podjęli zatrudnienie lub przebywają.

Zadania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w odniesieniu do świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego do końca 2017 r. realizowane były przez gminę we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie jako jednostką organizacyjną samorządu Województwa Podkarpackiego. Po zmianie przepisów od 1 stycznia 2018 r. zadania związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego są prowadzone przez Wojewodę (Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego).

Na przestrzeni 2020 r. różne formy działań dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego podjęto w stosunku do 85 rodzin z terenu miasta.

Należy tutaj wyjaśnić, że jest to postępowanie bardzo pracochłonne, gdyż jest prowadzone oddzielnie do każdego świadczenia oraz długotrwałe z uwagi na procedury wynikające z przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej jak i poszczególnych krajach członkowskich.

5. Świadczenie wychowawcze - Program Rodzina 500 plus

To systemowe wsparcie polskich rodzin. Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.) z tej formy pomocy korzystają rodzice lub opiekunowie dzieci do 18. roku życia. Należy tutaj podkreślić, że na przestrzeni 2019 r. w realizacji tego zadania zaszły istotne zmiany. Od 1 lipca 2019 r. na mocy zmian wprowadzonych do ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zostało zniesione kryterium dochodowe uprawniające rodzinę do pobierania tego świadczenia na pierwsze dziecko w rodzinie, co spowodowało znaczny wzrost osób uprawnionych do pobierania tego świadczenia.

Świadczenie wychowawcze 500+ jest nieopodatkowane i nie jest liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia, dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych.

Świadczenie wychowawcze podlega przepisom o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dotyczące krajów Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii oraz w zmienionej formule Wielkiej Brytanii. Oznacza to, że świadczenie wychowawcze w Polsce nie przysługuje, jeżeli rodzina jest uprawniona do pobierania zagranicą świadczeń o podobnym charakterze.

W 2020 r. wypłacono 36 868 świadczeń na ogólną kwotę 18 261 721,- zł dla 1985 rodzin zamieszkałych na terenie Łańcuta.

6. Fundusz alimentacyjny

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego – świadczenie ustalane w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.) przysługuje osobie uprawnionej do świadczeń alimentacyjnych od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18. roku życia, albo jeżeli uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25. roku życia, a w przypadku posiadania przez osobę uprawnioną orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenie przysługuje bezterminowo.

Za bezskuteczną egzekucję alimentów uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- a) braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
- b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na każdą osobę od 1.10.2020 r. nie może przekraczać kwoty **900, zł** (po uwzględnieniu ewentualnego dochodu utraconego i uzyskanego).

Świadczenie przysługuje w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż **500,- zł** miesięcznie.

W 2020 r. wypłacono 1476 świadczeń dla 70 rodzin na kwotę 533 692,- zł.

7. Postępowania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych

Dłużnik alimentacyjny to osoba zobowiązana do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna.

W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku:

- a) otrzymania wniosku osoby uprawnionej,
- b) przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,

Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany do informowania organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności każdorazowo na wniosek tych organów, w terminie 14 dni

od dnia otrzymania wezwania, a także każdorazowo w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia lub na podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych, w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności.

Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W roku 2020 prowadzono postępowania wobec 85 dłużników alimentacyjnych - przeprowadzono wywiady alimentacyjne i odebrano w tych sprawach oświadczenia majątkowe od dłużników, informacje uzyskane na podstawie tych działań przekazano organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne, jak również organ skierował wnioski o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkałych na terenie innych gmin. Dodatkowo od 31 maja 2017 r. na mocy zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny na organy prowadzące postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych został nałożony obowiązek zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełniania przestępstwa, jeżeli na podstawie akt prowadzonego postępowania ustalili, że alimenty nie zostały zapłacone w wysokości równowartości co najmniej 3-ch świadczeń okresowych.

8. Dodatki mieszkaniowe i zryczałtowane dodatki energetyczne

Osoby ubiegające się o dodatek mieszkaniowy winny spełnić jednocześnie trzy warunki:

- a) Posiadać tytuł prawny do lokalu:
  - najemcy i podnajemcy lokali mieszkalnych,
  - osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
  - osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właściciele samodzielnych lokali mieszkalnych,
  - inne osoby mające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszące wydatki związane z jego zajmowaniem,
  - osoby zajmujące lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekujące na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.
- b) Dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku nie przekracza **175%** najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i **125%** w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku.
- c) Normatywna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać:
  - 35 m² - dla 1 osoby,
  - 40 m² - dla 2 osób,
  - 45 m² - dla 3 osób,
  - 55 m² - dla 4 osób,
  - 65 m² - dla 5 osób,

- 70 m² - dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

W roku 2020 najniższa emerytura wynosiła **1100,- zł.** (od 1 stycznia 2020 r. do 29 lutego 2020 r.) i **1 200 zł** (od 1 marca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.).

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 2% najniższej emerytury. **W roku 2020 r. 103 osoby korzystały z dodatków mieszkaniowych, wypłacono 1 144 świadczeń na kwotę: 243 329,- zł.**

9. Zryczałtowany dodatek energetyczny

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Za odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej uznaje się osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczenia energii elektrycznej.

W roku 2020 wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego wynosiła: 11,37 zł (I-IV2020) i 10,94 zł (V-XII2020) miesięcznie w gospodarstwie 1-osobowym, 15,80 zł (I-IV2020) i 15,19 zł (V-XII2020) miesięcznie w gospodarstwie 2-4 osobowym, 18,96 zł (I-IV2020) i 18,23 zł (V-XII2020) miesięcznie w gospodarstwie 5 – osobowym.

W 2020 roku z dodatków energetycznych korzystało 40 osób, wypłacono 470 świadczeń na kwotę 6 478,- zł.

10. Realizacja ustawy „Za życiem”

Kolejnym zadaniem realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej a wynikającym z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” jest wypłata jednorazowego wsparcia ustanowionego przepisami tej ustawy.

W 2020 r. – 1 osoba skorzystała z jednorazowej formy wsparcia w kwocie 4 000 zł. Jest to świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W programie przewidziano wielorakie formy wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin, poczynając od zapewnienia dostępu do wszechstronnej opieki nad kobietą w okresie ciąży, w tym powikłanej, porodu i położu oraz wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (w tym również jednorazową pomoc pieniężną w wysokości 4 000 zł).

11. Świadczenie „Dobry start”

Od 1 lipca 2018 r. tutejszy Ośrodek realizuje rządowy program „Dobry start”. W ramach programu dla każdego dziecka rozpoczynającego rok szkolny zostało wypłacone **jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł** (w przypadku opieki naprzemiennej 150 zł). **W 2020 r. zrealizowano 1899 świadczeń dla dzieci na łączną kwotę 569 550 zł.**

12. Program „Czyste powietrze”

Od czwartego kwartału 2020 r. tutejszy Ośrodek realizuje zadanie wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska.

Na mocy udzielonego przez Burmistrza Miasta Łańcuta upoważnienia prowadzone jest postępowanie i wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób fizycznych, które zamierzają złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w ramach programu „Czyste powietrze”.

W 2020 r. wydano zaświadczenia dla 9 gospodarstw domowych.

VIII. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

W realizacji zadań pomocy społecznej Ośrodek współpracuje z organizacjami społecznymi, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy Miasta Łańcut oraz instytucjami, m.in.:

1. **Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łańcuckie**
  - a) bieżący nadzór nad realizacją zadania z zakresu pomocy społecznej w formie „zapewnienia gorącego posiłku” – zgodnie z Umową MOPS 1/2020 z dnia 26 lutego 2020 r.,
  - b) działania na rzecz osób bezdomnych.
2. **Parafiami Rzymsko-Katolickimi (wszystkimi)** – informowanie o osobach potrzebujących, ubogich i bezdomnych, którzy szukają pomocy we wspólnotach działających przy Parafii (m.in.: Akcja Katolicka, Caritas, itd.), współpraca w zakresie sprawienia pogrzebu osobom bezdomnym.
3. **Powiatowym Urzędem Pracy w Łańcucie** w zakresie:
  - a) aktywnego zwalczania bezrobocia poprzez organizowanie prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, programu aktywności lokalnej,
  - b) prowadzenia działań w zakresie wyłonienia grup bezrobotnych podlegających przekwalifikowaniu zawodowemu,
  - c) stałego monitorowania ofert pracy i mobilizowania osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia.
4. **Policją, sądem, kuratorami, pedagogami szkolnymi, placówkami oświatowymi i placówkami służby zdrowia** w zakresie poprawy warunków funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych.
5. **Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w zakresie świadczenia pomocy osobom uzależnionym. W ramach współpracy z ww. Komisją w siedzibie MOPS działa Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, w którym udzielane jest poradnictwo prawne i psychologiczne.
6. **Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział w Przeworsku** - współpraca w zakresie realizowania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

IX. Podsumowanie działalności Ośrodka

Przedstawione w niniejszym sprawozdaniu zadania Ośrodka (zlecone i własne) w roku 2020 realizowane były przez 37 pracowników zatrudnionych w Ośrodku, w tym: Dyrektor Ośrodka – 1 os.; Dział Finansowo-Księgowy: główny księgowy/kierownik – 1 os., samodzielny księgowy – 1 os.; Dział Organizacyjno-Administracyjny: kierownik działu – 1 os., starszy referent – 1 os., sprzątaczką – 1 os.; Dział Pomocy Środowiskowej: kierownik działu – 1 os., pracownicy socjalni – 9 os., starszy referent – 1 os., pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 9 os.; asystent rodziny – 1 os.; Dział Świadczeń Rodzinnych: kierownik działu – 1 os., pracownicy działu – 10 os.

Istnieje ustawowy wymóg zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na **2000** mieszkańców (wg nowego projektu - 1 pracownika socjalnego na 50 rodzin).

Zgodnie z liczbą mieszkańców miasta Łańcuta – **17 239 osób** (na dzień 31 grudnia 2020 r.) na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w MOPS w Łańcucie przypada ok. **1 915** mieszkańców lub wg drugiego kryterium ok. **50 rodzin** (obecnie Ośrodek posiada zgodne z ustawą o pomocy społecznej zatrudnienie pracowników socjalnych).

Ustawa o pomocy społecznej określa wymagania kwalifikacyjne zarówno osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej jak i pracownika socjalnego.

Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Zgodnie z ww. ustawą pracownikiem socjalnym może być osoba, która posiada dyplom uzyskania tytułu zawodowego w zawodzie pracownik socjalny, dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych, dyplom wyższej szkoły zawodowej o **specjalności praca socjalna** na jednym z kierunków: pedagogika, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki społeczne.

Wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają określone ustawą kwalifikacje oraz pięciu pracowników socjalnych ukończyło specjalizacje w zawodzie pracownik socjalny, w tym: - trzy osoby specjalizacje I stopnia i dwie osoby specjalizacje II stopnia (na kierunkach: praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi - chorymi psychicznie – 1 pracownik socjalny i praca socjalna z osobami będącymi ofiarami przemocy i ich rodzinami – 1 pracownik socjalny).

Obowiązkiem pracownika socjalnego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej jest stałe podnoszenie swoich kwalifikacji. Pracownicy socjalni w 2020 r. odbyli wiele szkoleń finansowanych zarówno ze środków własnych jak również pozyskanych.

Pracownicy socjalni przeprowadzili w 2020 roku **1010** rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym: **49** wywiadów alimentacyjnych, **91** wywiadów na rzecz innej gminy oraz **36** innych (np. do ŚDS, świadczeń rodzinnych). Przeprowadzono **287** rozeznań sytuacji w ramach skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej, **59** skierowań do jadłodajni św. Br. Alberta. Przygotowano **12** umów odpłatności za pobyt członka rodziny w DPS. Liczba wniosków do Sądu: **9**. Kwalifikacja na kolonie dla **13** dzieci. Kwalifikacja do Szlachetnej Paczki dla **8** osób. Liczba osób objętych pomocą w ramach Programu „Wspieraj seniora”: **42**. Liczba kontraktów socjalnych: **18**. Wydano **87 zaświadczeń** oraz **3** opinie.

Zarówno świadczenia pomocy społecznej jak i większość świadczeń realizowanych w ramach innych ustaw przyznawanych jest w formie decyzji administracyjnych wydawanych przez Dyrektora Ośrodka (bądź inne osoby upoważnione na wniosek Dyrektora) działającego w imieniu Burmistrza Miasta Łańcuta lub z upoważnienia Rady Miasta Łańcuta (wyjątek stanowi przyznanie pomocy w formie biletu kredytowanego oraz pracy socjalnej). Przyznanie świadczenia z zakresu pomocy społecznej poprzedzone jest przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Łącznie w **2020 r. wydano 2 549** decyzji administracyjnych, w tym: **przyznających różne formy pomocy 2 494** , w tym:

- **1301** decyzji z zakresu pomocy społecznej,
- **5** decyzji nadających uprawnienia do świadczeń zdrowotnych,
- **731** decyzji z zakresu świadczeń rodzinnych,
- **150** decyzji z zakresu funduszu alimentacyjnego,
- **195** decyzji z zakresu dodatków mieszkaniowych,

- 111 decyzji z zakresu dodatków energetycznych,
- 1 decyzję z zakresu ustawy „za życiem”.

Wydano także 2470 innych rozstrzygnięć z zakresu realizacji świadczeń, tj.:

- 1899 informacji o przyznaniu jednorazowego świadczenia „Dobry Start”,
- 328 informacji z zakresu świadczeń wychowawczych (500+),
- 243 Karty Dużej Rodziny,

oraz 55 decyzji odmownych, w tym:

- z zakresu pomocy społecznej 1 decyzję odmawiającą przyznania zasiłku celowego;
- 32 z zakresu świadczeń rodzinnych, wszystkie z powodu przekroczenia kryterium dochodowego;
- 2 z zakresu stypendiów i zasiłków szkolnych (z powodu przekroczenia kryterium dochodowego);
- 3 z zakresu funduszu alimentacyjnego, z powodu przekroczenia kryterium dochodowego;
- 11 z zakresu dodatków mieszkaniowych, w tym 8 z powodu przekroczenia kryterium dochodowego;
- 1 z zakresu Karty Dużej Rodziny - z powodu braku spełnienia warunków do przyznania;
- 2 z zakresu dodatków energetycznych;
- 1 z zakresu ustawy „Za życiem”;
- 2 z zakresu ustawy „Dobry Start”.

Od wydanych decyzji odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie złożyło 10 osób, w tym:

- 2 osoby z zakresu pomocy społecznej (2 decyzje oczekują na rozpatrzenie);
- 7 osób z zakresu świadczeń rodzinnych, po rozpatrzeniu przez SKO – 2 decyzje utrzymano w mocy, 2 decyzje rozpatrzono we własnym zakresie, 1 decyzję skierowano do ponownego rozpatrzenia, 2 decyzje oczekują na rozpatrzenie;
- 1 osoba z ustawy „Za życiem”.

Z powodu ograniczonych środków finansowych Ośrodka decyzje administracyjne tylko w wyjątkowych przypadkach wysyłane są drogą pocztową.

Pozostałe nadal doręczane są **nieodpłatnie** przez pracowników zatrudnionych w Ośrodku (pracowników socjalnych, opiekunki, pracowników działu świadczeń rodzinnych).

Nadmienić należy, iż od stycznia 2017 r. Ośrodek jest realizatorem kolejnego zadania wynikającego z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz.473). W 2020 r. – 1 osoba skorzystała z jednorazowej formy wsparcia w wys. 4 000 zł ustanowionej przez tę ustawę. Jest to świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W programie przewidziano wielorakie formy wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin, poczynając od zapewnienia dostępu do wszechstronnej opieki nad kobietą w okresie ciąży, w tym powikłanej, porodu i położu oraz wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (w tym również jednorazową pomoc pieniężną w wysokości 4 000 zł).

Obecnie są przygotowywane niezbędne zmiany w ustawach, które pozwolą na prawidłową realizację ww. zadania.

Ośrodek realizuje zadania wynikające bezpośrednio z:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020.1876),
2. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020. 111),
3. ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020.1297),
4. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020.808),
5. ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r.o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019. 2133),
6. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2020. 833),
7. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020. 821),
8. ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2020. 924),
9. ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2020.1359),
10. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020.218),
11. ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020.1327),
12. ustawy dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021.305),
13. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020.713),
14. ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019. 1282),
15. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U z 2020.1398),
16. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019.1843),
17. ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020.1348),
18. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021.291),
19. ustawy z dnia 13 października 1998r.o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020.266),
20. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020.256),
21. ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U.2020.1329),
22. innych ustaw i przepisów szczególnych w zakresie wspomaganie jednostki i rodziny oraz regulujących działalność samorządów gminnych i ich jednostek.

X. Najpilniejsze potrzeby z zakresu pomocy społecznej

Potrzeby na najbliższe lata zostały zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026, przyjętej Uchwałą Nr XXXII/204/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

Dokument ten powstał w oparciu o „Diagnozę Problemów Społecznych” i jest podstawą do podejmowania długofalowych, zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych mających za zadanie realizację celów zawartych w strategii.

W oparciu o ww. dokumenty powstały i zostały ustanowione programy:

- 1) „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 - przyjęty Uchwałą Nr VI/41/2019 Rady Miasta Łańcuta z dnia 4 lutego 2019 r.,

- 2) „Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2023” – przyjęty Uchwałą Nr XXXII/203/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.
- 3) „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021–2026” – przyjęty Uchwałą Nr XXXII/202/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

W części dotyczącej środków finansowych potrzeby zostały przedstawione w projekcie budżetu na rok 2021.

Najpilniejsze z nich to:

1. zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców miasta skierowanych do domów pomocy społecznej – wobec starzejących się mieszkańców naszego miasta oraz „emigrujących” młodych członków rodziny corocznie wzrasta potrzeba kierowania do domów pomocy społecznej, a co za tym idzie zwiększa się odpłatność za osoby skierowane;
2. zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń (szczególnie zasiłków celowych) z zakresu pomocy społecznej wobec zwiększających się potrzeb w tym zakresie;
3. zabezpieczenie środków finansowych na obsługę administracyjno-organizacyjną Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Ośrodku.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż pomoc społeczna we wszystkich jej rodzajach winna zmierzać do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób jej potrzebujących i umożliwić im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Nie można jej jednak traktować jako stałego dochodu, a tylko jako środek umożliwiający doprowadzenie osoby potrzebującej do usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Należy wspomnieć, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie oprócz swojej obowiązkowej działalności wspólnie z Burmistrzem Miasta Łańcuta był współorganizatorem wielu akcji, które przyniosły wymierną pomoc mieszkańcom Łańcuta i nie tylko, a cieszyły się dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem społecznym. Były to:

- akcja „Wymiana Ciepła”,
- kwalifikacja mieszkańców do pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
- Program „Wspieraj Seniora”.

Codziennosc pracowników pomocy społecznej w 2020 r. zdominowała pandemia koronawirusa, a przed systemem pomocy społecznej pojawiły się kolejne wyzwania. Pracownicy służb społecznych to grupa zawodowa obciążona olbrzymią odpowiedzialnością, ryzykiem wypalenia zawodowego, spotykająca się z niezrozumieniem, brakiem wdzięczności i szacunku za pracę.

Przede wszystkim brakuje jednolitych wytycznych i procedur dla jednostek pomocy społecznej przy walce z Covid-19. Pandemia obnażyła pewne luki w systemie, uwypukliła problemy. Od czasu pojawienia się epidemii do rodzin zastępczych kierowanych jest więcej dzieci. Nawarstwiły się również problemy osób bezdomnych (poprzez np. brak izolatorium). Ogólnie nowe zadania nakładane na pracowników socjalnych nie są odpowiednio finansowane. Brakuje również infrastruktury informatycznej umożliwiającej pracę socjalną czy prowadzenie spotkań online.

Ogłoszony stan epidemii, a co za tym idzie także wprowadzane nowe rozwiązania prawne w obszarze pomocy społecznej – budzą szereg wątpliwości, które tylko częściowo

wyjaśniane są przez organy administracji państwowej. Dodatkowo - nowowprowadzane przepisy i instrukcje podlegają nieustannym modyfikacjom, co utrudnia Dyrektorowi i Pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej poruszanie się w labiryncie tych zmian.

Łańcut, dnia 25 marca 2021 r.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łańcutach
Marek Rupań

Sprawozdanie przygotował:
Marek Rupań – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutach
tel.: 17 225 33 25
e-mail: mops@mopslancut.pl